

.niss.gov.ua/articles/783/+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua&client=firefox-a
(дата звернення: 15.10.2018).

3. Мазур А., Мокринська М., Ярошевич Н. Управління державним боргом: зарубіжний досвід та українська практика. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2007. Вип. 17.8. С. 266–271.

4. Поліщук О., Цимбал В. Сучасний стан та методи удосконалення управління зовнішнім боргом України. *Науковий вісник Інституту міжнародних відносин НАУ*. Серія: економіка, право, політологія, туризм. 2013. №1. Т. 1. С. 67–73.

Мартинюк Роман Русланович

ст.гр. Фм-21, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мелих О.Ю.

ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ЗАПОРУКА СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Важливою запорукою соціально-економічного розвитку країни виступає економічне зростання. Досягнення стійких темпів економічного зростання в Україні вимагає оптимізації, а саме: створення сприятливого інвестиційного клімату, пошуку надійних іноземних інвесторів, котрі вкладатимуть власні фінансові ресурси у інвестиційні проекти в Україні, забезпечуючи цим розвиток пріоритетних галузей економіки.

Часом піднесення української економіки, значна частина економістів вважає 2007 рік. У 2007 році Україна перебувала у фокусі уваги міжнародних фондів. Банки і промислові компанії розглядали пропозиції щодо інвестицій від найбільших світових гравців. За підсумками року приплив іноземних інвестицій в економіку України становив 5,839 млрд. дол. США.

За роки незалежності в Україні сформувався пул компаній, які інвестували в країну мільярди гривень, створивши виробництво і бізнес з нуля.

На даний час, на світовій арені Україна вважається країною з високими ризиками, що негативно позначається на динаміці припливу іноземних інвестицій. З іншого боку, прибутковість вкладень в Україні може досягати показників в кілька разів вище, ніж в країнах з розвиненою економікою.

Низький рівень захисту прав власності, високий рівень корупції та воєнний конфлікт на Сході України, є головними чинниками, які негативно впливають на інвестиційний клімат в Україні.

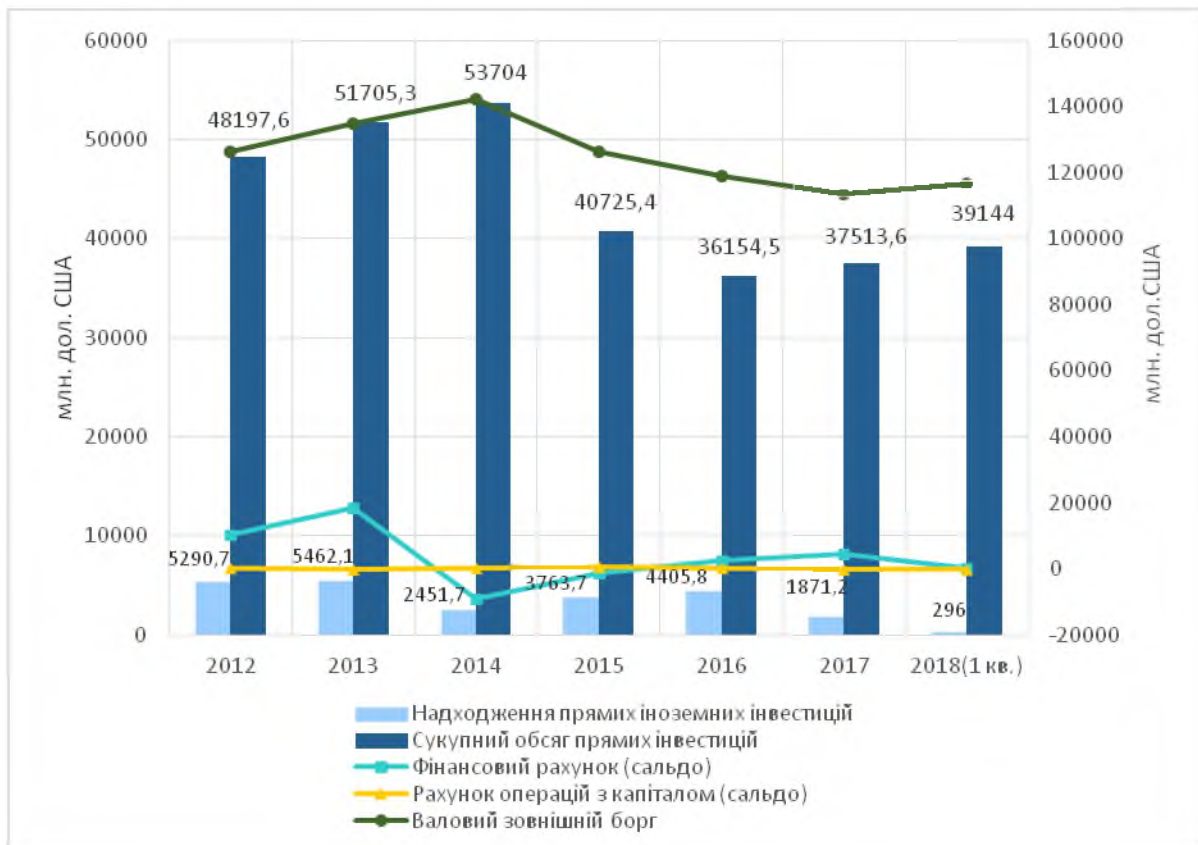

Рис. 1. Динаміка рахунку операцій з капіталом та фінансового рахунку платіжного балансу України у 2011-1 кв. 2018 рр. *

*Розроблено автором за даними [5]

Зокрема, погіршення інвестиційного клімату внаслідок ведення бойових дій на сході країни та накопичення низки макроекономічних дисбалансів призвело до формування у 2014 році дефіциту рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій, який за підсумками року становив 8,7 млрд. дол. США (див. рис. 1). Це обмежувало притік інвестицій та кредитів для рефінансування поточних виплат за попередніми показниками.

Висока курсова мінливість, яка спостерігалась у 2014 р., призвела і до посилення інвестиційних ризиків та відпливу капіталу. З метою гальмування відтоку капіталу за кордон, сприяння зменшенню девальваційного та інфляційного тиску, у 2014 р. банківський регулятор використовував один із загальних важелів валютного регулювання, а саме - облікову ставку, яку впродовж року підвищував тричі.

Проте, покрокове підвищення облікової ставки НБУ (з 6,5% станом на 15.04.2014 р. до 19,5% 6.02.2015 р.), за умов дуже високих операційних ризиків, пов'язаних з військовим конфліктом на Сході України не дало необхідного позитивного ефекту. Так, у 2014 р. обсяг прямих інвестицій в економіці України скоротився на 13 млрд. дол. США (або на 24,2%) [2] (див. рис. 1).

У 2015 році Національний банк розпочав перший етап програми лібералізації грошово-кредитного та валютного ринків, послабивши дію деяких валютних. Зовнішні інвестори поступово почали інвестувати у державний сектор економіки України після завершення переговорів щодо реструктуризації боргів та зниження ризику порушення Мінських домовленостей. Зокрема, за підсумками року Європейська комісія надала Україні 600 млн. дол. США кредиту, а Світовий банк – 500 млн. дол. США, в рамках другої багатосекторної позики на підтримку політики розвитку в Україні.

У 2015 році сукупний обсяг іноземних інвестицій скоротився і за підсумками року становив 41,1 мільярд дол. США (див. рис. 1).

У 2016 році в Україну надійшло 4405,8 млн. дол. США прямих іноземних інвестицій (див. рис. 1). Головними країнами-інвесторами виступали Російська Федерація - 1667,0 млн. дол. США, Кіпр - 427,7 млн. дол. США, Велика Британія - 403,9 млн. дол. США, Нідерланди - 255,0 млн. дол. США (див. рис. 2).

Значна частина коштів іноземних інвесторів (2825,3 млн. дол. США) надійшли у фінансовий і страховий сектори.

Фінансова підтримка дочірніх структур російських банків в Україні вивела Росію в трійку найбільших країн - інвесторів в економіку України.

Незважаючи на те, що завдяки реформі податкової системи, Україна, за останні три роки, піднялась на тридцять дві позиції у світовому рейтингу легкості ведення бізнесу й за підсумками 2018 року посіла 76 місце серед 190 країн, приплив іноземних інвестицій в вітчизняну економіку скорочується.

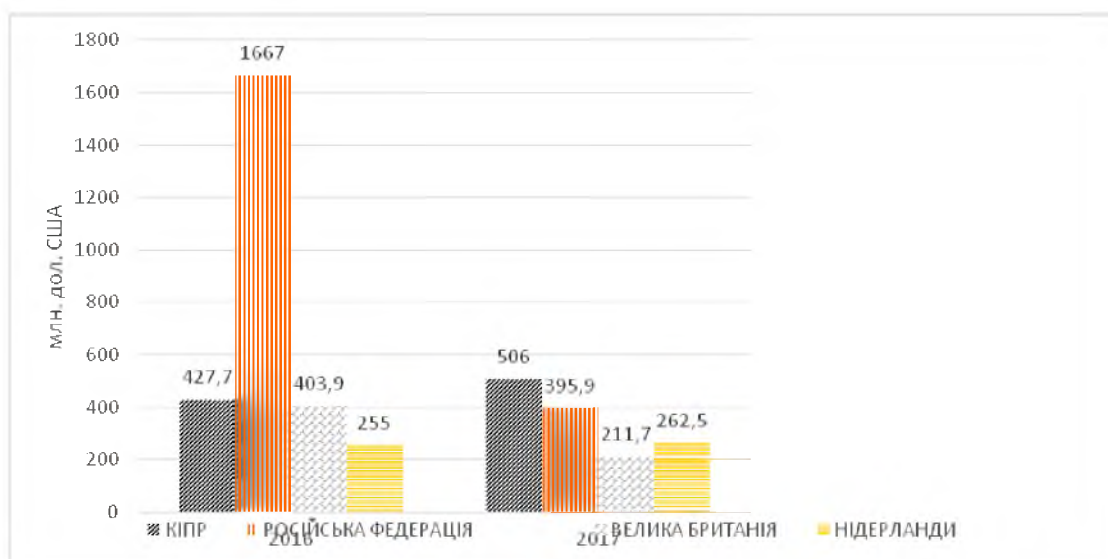

Рис. 2. Динаміка надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України за країнами-інвесторами у 2016-2017 рр. *

*Розроблено автором за даними [4]

Так, в 2017 році приплив іноземних інвестицій у річному вимірі скоротився на 57,5%. Інвестори побоюються вкладати гроші в Україну через високий рівень корупції. Найбільше у 2017 році інвестицій надійшло із Кіпру – 27% або 506 млн. дол. США (див. рис. 2). Значна частина цих інвестиційних ресурсів належать власникам українського бізнесу, які виводять кошти за кордон, а потім реінвестують їх в економіку України ухиляючись від сплати податків.

Підводячи підсумки, слід зробити висновок, що обсяг надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України є невисоким порівняно з докризовим періодом (2010-2013 рр.). Галузі вітчизняної економіки відчують гострий дефіцит інвестиційних ресурсів. Кожного року спостерігається нестача прямих іноземних інвестицій у галузях наукової та технічної діяльності, й особливо – у сільському, лісовому та рибному господарстві. Дефіцит інвестиційних ресурсів не дає можливості розкрити внутрішній потенціал регіонів України.

Для покращення інвестиційного клімату в Україні та активізації притоку іноземного капіталу необхідно удосконалювати законодавство, створення системи державних гарантій захисту іноземних інвесторів та дієвого механізму протидії корупції.

Література:

Антоненко К.В. Аналіз прямих іноземних інвестицій в економіку України. *Інфраструктура ринку*. 2017. №5. DOI: <http://www.market-infr.od.ua/uk/5-2017>.

Мелих О.Ю. Валютне регулювання та його вплив на соціально-економічний розвиток України. *Ефективна економіка*. 2017. №11. DOI: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5889>.

Москалюк Н.П. Рахунок операцій з капіталом та фінансовий рахунок як засіб оптимізації платіжного балансу України. *Економічна наука.*, КНЕУ, 2015. С. 92–98.

Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua. (дата звернення: 30.10.2018).

Офіційний сайт Державного комітету статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua. (дата звернення: 30.10.2018).